

2018-2019

שנת תשע"ט

מבוא לפסיכולוגיה ופסיכולוגיה התפתחותית

מספר הקורס לסמסטר א' - 01.1000.228 - 2 נק"ז

מספר הקורס לסמסטר ב' - 01.1001.228 - 2 נק"ז

מרצה: ד"ר אפרי בר נדב

barnadav@research.haifa.ac.il

שעות ההוראה:

יום א' 15:45-14:15

שעת קבלה:

בתיאום מראש, יום ג', 11:00-12:00, חדר 6030 בבניין רבין (החוג לפסיכולוגיה).

מטרת הקורס היא להציג בפני התלמידים את הפסיכולוגיה, על שלל הנושאים המטופלים ע"י הפסיכולוגיה העכשווית. נסקור את שטחי העניין המרכזיים של הפסיכולוגיה המודרנית, נעסוק בשאלה האם הפסיכולוגיה היא מדע, ונעבור לתחומים תוכניים המעסיקים פסיכולוגים בני זמננו. יינתן דגש מרכזי על היבטים קליניים ותיאורטיים של סוגיות בהתפתחות, אישיות ופתולוגיה. במהלך הקורס נסקור את התיאוריות ההתפתחותיות המרכזיות, ניגע בסוגיות הקשורות בהתפתחות האישיות והדינאמיקה של האישיות, ונעסוק בהתנהגויות בלתי מסתגלות. ההוראה תיעשה באמצעות הרצאות, סרטים, וקריאת החומר המלווה.

דרישות הקורס:

- עמידה במבחן בסיום כל סמסטר. המבחן תופס 95% מהציון הסופי.
- השתתפות ותרומה לשיעור – 5% מהציון הסופי.

נושאי הלימוד*:

1. הקדמה - מהי הפסיכולוגיה; הפסיכולוגיה כמדע.

קריאה:

Nolen-Hoeksema, S., Fredrickson, B.L., Loftus, G.R. & Wagenaar, W.A. (2009). Atkinson & Hilgard's Introduction to psychology, 15th Edition. UK: Wadsworth – chapter 1.

(ללא החלק העוסק ביסודות ההיסטוריים של הפסיכולוגיה)

2. היסודות הביולוגיים של הפסיכולוגיה.

קריאה:

Nolen-Hoeksema, S., Fredrickson, B.L., Loftus, G.R. & Wagenaar, W.A. (2009). Atkinson & Hilgard's Introduction to psychology, 15th Edition. UK: Wadsworth – chapter 2.

3. מבוא לפסיכולוגיה התפתחותית

- מושגים בסיסיים בהתפתחות.

- הקשרים של התפתחות.

קריאה: סרוף, קופר ודהארט (2004), התפתחות הילד: טבעה ומהלכה - פרק 1 (21-

46); פרק 2 (65-69).

3.א. הבסיס הקוגניטיבי של ההתפתחות

- התפתחות קוגניטיבית – התיאוריות של פיאז'ה, ויגוצקי; התיאוריה על התודעה

.(Theory of mind)

קריאה: סרוף, קופר ודהארט (2004), התפתחות הילד: טבעה ומהלכה - פרק 5

(201-214; 225-231); פרק 9 (397-391, 427-417); פרק 11 (514-509), פרק 13 (591-

593; 604-600; 609-606; 627-620).

3.ב. התפתחות רגשית-חברתית בינקות ובילדות.

- תיאורית ההיקשרות – בולבי, איינסוורת', מייך.

- תיאוריות מזג.

- התפתחות רגשית-חברתית בגיל הגן ובית הספר: קבוצת השווים, התפתחות

העצמי, התפתחות רגשות פרו-חברתיים (אמפתיה) ותוקפניים.

- התפתחות חברתית ורגשית בגיל הנעורים – התפתחות העצמי, היחסים עם קבוצת השווים והמשפחה בגיל ההתבגרות.

קריאה: סרוף, קופר ודהארט (2004), התפתחות הילד: טבעה ומהלכה - פרק 6 ; 245-249 ; 256-258 ; 262-280 ; פרק 8 (349-366) ; פרק 10 (435-448 ; 462-466) ; פרק 12 (533-539) ; פרק 14 (633-651 ; 663-670).

4. תיאוריות מרכזיות בהתפתחות האישיות.

- גישות שונות להתפתחות, המבנה והדינאמיקה של האישיות: פרויד, אריקסון, מאהלר, וויניקוט, קוהוט.

קריאה:

Nolen-Hoeksema, S., Fredrickson, B.L., Loftus, G.R. & Wagenaar, W.A. (2009). Atkinson & Hilgard's Introduction to psychology, 15th Edition. UK: Wadsworth – chapter 13.

5. לחץ בריאות והתמודדות.

קריאה:

Nolen-Hoeksema, S., Fredrickson, B.L., Loftus, G.R. & Wagenaar, W.A. (2009). Atkinson & Hilgard's Introduction to psychology, 15th Edition. UK: Wadsworth – chapter 14.

6. פסיכופתולוגיה – הפרעות נפשיות.

- פסיכופתולוגיה – מבוא והגדרות.
- משפחות הפרעות המרכזיות: הפרעות חרדה, הפרעות מצב רוח, הפרעות אישיות, סכיזופרניה.

קריאה:

- Nolen-Hoeksema, S., Fredrickson, B.L., Loftus, G.R. & Wagenaar, W.A. (2009). Atkinson & Hilgard's Introduction to psychology, 15th Edition. UK: Wadsworth – chapter 15.

7. טיפול פסיכולוגי.

קריאה:

Nolen-Hoeksema, S., Fredrickson, B.L., Loftus, G.R. & Wagenaar, W.A. (2009). Atkinson & Hilgard's Introduction to psychology, 15th Edition. UK: Wadsworth – chapter 16.